

ikke nytte at se hen til de forskjellige subjektive Anskuelser. Naar man vil have et objektivt Skjøn, maa man se hen til et Sted, hvor man kan vente at finde et saadant, men det eneste Sted af denne Art er Historien, og den viser os da, at der er kæmpet i alle disse 3 Landsdele under de Krige, vi have ført. Den viser os vor Hærs Hovedstyrke staaende i en Frontstilling i Sjælland, medens Svenskerne laa i en Flankestilling paa Fyen, den viser os vor Hær i en Flankestilling paa Fyen med en større eller mindre eller intet Detachement i Sjælland, og den viser os endelig, om end noget mere tilbageiggende, vor Hær staaende paa Sjælland og den taler om Kamp ved og omkring Kjøbenhavn, en Tid, som jo hører til vor Bys stolteste og smukkeste Minder. Jeg siger altsaa, at skulle vi have et objektivt Skjøn, maa vi søge det der, og det vil da altsaa med andre Ord sige, at vi skulle stræbe paa disse 3 Krigsstuepladser at skaffe de Betingelser tilveie, som ere nødvendige for at vi, naar Omstændighederne tilfede det, kunne kæmpe der. Men dertil kommer, for mig et andet Moment, som jeg mener maa have en om end ikke afgjørende, saa dog en paa en vis Maade, i en vis Henseende og til en vis Grad berettiget Indflydelse, og det er Folkestemningen; ogsaa den har berettigede Krav paa at gjøres gjældende lige overfor dette Spørgsmaal. Det maa ikke misforstaaes paa den Maade, saa at jeg skulde mene, at det er Folkestemningen, der bestemte, hvor Krigen skulde føres. Naar den Tid kommer, at Krigen skal føres, er det selvfølgelig ikke den vrelende, da tilstedeværende Folkestemning, der bestemmer det, men det er den Politik, man følger, og det er indenfor dens Ramme, at de strategiske og taktiske Hensyn bør tages, og disse forskjellige Ting ligge henholdsvis i Regjeringens og den kommanderende Generals Hænder. Men hvad Folkestemningen er berettiget til at fordrø, er selvfølgelig, at der tages et Hensyn, et berettiget Hensyn til den ved Afgjørelsen af, hvor vidt vi skulle udstrække vort Forsvar af Landet, hvilke Krigsstuepladse der skulle være saaledes tilrede, at man, naar Omstændighederne idvrigt tillade det, kunne optage en Kamp paa dem. Og i saa Henseende tror jeg at have bemærket, at der er en gennemgaaende Stemning for, at Sjælland skal drages med ind under Forsvaret. Jeg mener altsaa, at man maa betragte disse tre Krigsstuepladser hver for sig med Hensyn til de Betingelser, jeg før omtalte.

Hvad da Sjælland angaar, er det jo pien-synligt, at Forbindelsesmidlerne ligge saa heldigt der, som man kan ønske det, for de

Operationer, som ere sandsynlige i Sjælland, og som væsentlig ville indskrænke sig til en Bevægelse langs med Østkysten. Der kunde vistnok paa sine Steder ønskes en forøget Udvikling, f. Ex. med Hensyn til Jernbaneanettet; men jeg tror, at man rolig kan afvente, at de materielle Krav, som Tiden stiller, afhjælpe det Manglende. Derimod findes ikke den anden nødvendige Forudsætning for, at Sjælland skal være i Forsvarstilstand, nemlig en Reduite, hvortil en eventuelt staaet Hærafdeling, som ikke mere kan kæmpe, kan trække sig tilbage. Der har, og det har undret mig, været en vis Tendents til at søge denne Reduite saa meget sydpaa som mulig. Jeg har aldrig ret kunnet forstaa denne Stræben, thi det er jo klart, at hvad det kommer an paa, er saa længe som mulig at dække saa meget som mulig, men en Reduite dækker kun det Sted, hvorpaa den befinder sig, det er de levende Kræfter, Hærafdelingerne, der ved deres Forbliven i Marken efterhaanden dække mindre og mindre ganske vist, men dog saa længe, den er der, dækker endel af Landet, og derfor har det altid forekommet mig at være rigtigt og ialtfald meget forsvarligt at lægge Reduiten i Sjælland længere nordpaa.

Hvad Fyen angaar, saa er Forsvaret der jo meget præciseret af Stillingen ved Lillebelt. Denne Stilling er i sig selv saa stærk, at jeg ikke kan se, at der er nogen Grund til at foretage særlige Foranstaltninger ved den under Fredsforhold. Hvad Forbindelsesmidlerne angaar, er man ogsaa meget heldig stillet, idet en eventuel Tilbagegaaen vil ske over Odense Na og særlig over Odense. Hvad Reduiten angaar, er man ligeledes meget heldig stillet paa Fyen, idet man jo i Stillingen Hjerdinge Nor har en ganske fortrinlig afluttet Stilling, en naturlig Fæstning, som med meget saa, hurtigt tilveiebragte Midler vil kunne bringes i en ypperlig Forsvarstilstand, og hvor det bagved paa Hindsholm liggende Terrain yderligere kan forstærkes saaledes, at man eventuelt, hvis man vil det, succesivt kan trække Tropperne bort, for over Korshavn at indstibe dem til det Sted, hvor man vil sende dem hen.

Tilbagestaar altsaa Sjælland. Med Hensyn til Sjælland er der ikke paa dette nogen særlig udpræget Stilling, hvori man kan modtage Fjenden. Et fjendligt Angreb paa Sjælland kan rettes paa mange Punkter, og om end Antallet deraf maa ske et noget mindre, end man i Reglen har tænkt sig, er der paa alle de sjællandske Kyster saadanne tilgængelige Punkter, og Forsvaret vil altsaa kun kunne føres paa den Maade, at man fra en